

EREVNA

Årg. IX

N:r 1

1952

Innehåll

Text och text-tolkning — några principiella anmärkningar. Av teol. lic. Martin Magnusson.	3
Bidrag till den kyrkliga pedagogiken. Av lektor Oscar Hedlund.	7
Hymner. Fritt återgivna av Birgit Lange.	15

*Innehållsförteckningen i slutet av häftet och sidhänvisningar i texten
enligt originaltexten.*

Text och text-tolkning — några principiella anmärkningar.

Av teol. lic. *Martin Magnusson*.

Det är uppenbart, att det stundom hörda talet om en förutsättningslös texttolkning är orimligt, om begreppet »förutsättningslös» tages i bokstavlig mening. För att tolkning eller, vilket för oss är detsamma, för att förståelse av en text skall vara möjlig, måste tolkaren nödvändigtvis äga vissa »förutsättningar», bl.a. vissa »förkunskaper», d.v.s., summariskt uttryckt, vissa kunskaper ifråga om det språk, på vilket texten föreligger, och vissa kunskaper om de förhållanden, texten vill ge uttryck åt.

I ljuset av dessa förkunskaper sker så tolkningen, som det stundom säges. Eller, som det mera adekvat och preciserat synes böra heta, utifrån dessa förkunskaper sker tolkningen på så sätt, att något slag av slutsats beträffande textens innebörd drages utifrån de förutsättningar, tolkaren vid tolknings-tillfället innehar.

Tolkningen är sålunda — i varje fall av det sagda att döma — ett rent subjektivt företag i *den* meningen, att det alltid är ett visst subjekt, som presterar densamma utifrån *sina* förutsättningar.

Men, om de vid tolkningstillfället redan innehavda förkunskaperna verkligen ha en så avgörande betydelse vid interpretationen, att det kan sägas, att det är utifrån *dessa*, som tolkningen sker, så kommer ju hela tonvikten vid tolkandet att

falla på *förkunskaperna* under det att *texten* erhåller en undan-
gömd och s.a.s. ofixerad plats. Ty visserligen är ju *texten* med-
satt i sammanhanget såtillvida, som det sägs, att det är *texten*,
som skall tolkas, men man nödgas likväl med hänsyn till det
ovan sagda fråga sig: Vilken funktion eller event. vilka funk-
tioner har egentligen den föreliggande *texten rent principiellt*
vid själva tolkandet eller vid textförståelsens tillkomst? Att
texten måste ha principiell betydelse härvidlag torde utan vi-
dare vara uppenbart för var och en.

När det gäller att komma till klarhet om *textens* princi-
piella betydelse vid tolkandet — vårt egentliga problem i denna
lilla uppsats — betrakta vi en konkret tolkningsuppgift. Det
gäller, antaga vi, tolkningen av orden »jag arma människa» i
Rom. 7:24, varvid vi speciellt tänka på innebörden av adjektivi-
vet »arm». För enkelhetens skull betrakta vi alltså ett nytest.
uttryck i vår *svenska* bibelöversättning. Någon principiell be-
tydelse har detta icke för våra överväganden i föreliggande
sammanhang.

Läsaren äger, när han läser eller »mäter» dessa ord, vilket
lämpligen kan tänkas ske för första gången, vissa kunskaper
eller »förekunskaper» av olika slag. Dessa kunskaper måste
tydligen till väsentlig del antagas vara *latenta*, då ju ingen
människa rimligtvis kan ha alla sina kunskaper aktuella i med-
vetandet i ett enda ögonblick.

Vad sker då, när läsaren »ser» eller »mäter» ifrågavarande
ord i *texten*? — i enlighet med det förut sagda inrikta vi vår
uppmärksamhet spec. på frågan om innebörden av adjektivet
»arm».

Försöksvis säga vi, att en del — låt vara en ytterst ringa
del — av läsarens förkunskaper härvid *aktualiseras*, d.v.s. att
vederbörande »del» blir aktuell eller levande i medvetandet.

Detta bör väl närmare förstås så, att läsaren måste förut-
sättas ha en slags latent minnesbild av ordet »arm» s.a.s. avlag-

rad någonstans i hjärnan, och denna »minnesbild» är det då i första hand, som genom det synmässiga textintrycket aktualiseras. Denna aktualisering följes så av ytterligare aktualisering, d.v.s. den utlöser vissa associationer på så sätt, att läsaren föranledes eftertänka, vad just ordet »arm» — och framförallt vad ordet »arm» som adjektiv — betytt, då han förut mött det i tal eller skrift. Och utifrån denna sålunda aktualiserade betydelse, som ju kan omfatta åtskilliga nyanser, sluter läsaren sig så till, vad ordet arm kan betyda just på *det* ställe, det gäller att tolka. På frågan om, hur detta sker, kan här icke ingås. Detta är heller icke nödvändigt för behandlingen av det problem, vi här fattat i sikte.

Riktigheten av påståendet eller satsen, att texten har den funktionen att på angivet sätt aktualisera tolkarens förkunskaper kan nu erhålla en viss bekräftelse.

Med tillhjälp av denna sats kan man näml. erhålla en plausibel förklaring till de olika sätt, på vilka man enl. erfarenhetens vittnesbörd faktiskt betar sig, då i en text påträffas ord, som framstå såsom mycket lättförståeliga, resp. som mycket svårbegripliga.

Då man möter ett ord av den förra kategorien, går man gärna *snabbt förbi* detsamma. Detta skulle då enl. vår ifrågavarande sats kunna bero exempelvis därpå, att de förkunskaper, som i ett dylikt fall via det synmässiga textintrycket aktualiseras, äro av så *ringa omfattning*, att de lätt kunna behärskas och överblickas av läsaren, varigenom slutsatsen omedelbart eller »i en blink» drages — och detta utan att läsaren på något sätt gör klart för sig, att det verkligen är fråga om en slutsats. Eller också skulle det kunna förhålla sig så, att tolkaren är *så förtrogen* med det, som faller inom de aktualiserade förkunskapernas område, att han till följd härav suveränt behärskar detta område, varigenom slutsatsen liksom i förra fallet kan ske blixtnabbt och utan egentlig ansträngning.

Inför läsningen av ett mycket »svårbegripligt» ord *stannar man* däremot gärna »i begrundande». Ett sådant förfarande skulle då enl. vår ifrågavarande sats bero därpå, att de aktualiserade förkunskaperna av en eller annan orsak icke lätt kunna överblickas och behäskas. Kanske växa dessa också efter hand s.a.s. ut, i det att läsaren associerar eller »kommer att tänka på» allt flera moment, som sakligt äro att hänföra till de från början aktualiserade förkunskaperna, varigenom slutsatsen i varje fall betr. ordets definitiva betydelse fördröjes — om nu någon »definitiv» innebörd över huvud kan angivas.

(*Forts.*)

Bidrag till den kyrkliga pedagogiken.

Av lektor *Oscar Hedlund.*

Det svenska rikets stormaktstid var en storhetstid även för den svenska kyrkan. Under ledning av framstående biskopar bedrevs bl.a. ett storartat uppfostrings- och undervisningsarbete.¹ Ett exempel på intresset för den kyrkliga folkundervisningen var det stora antal kateketiska läroböcker, som utkom, icke mindre än ett femtiotal från tiden för Uppsala möte till 1680-talet. I detta avseende kunde det för övrigt rent av bli för mycket av det goda. Enligt ärkebiskop Olof Svebilus funno biskoparna vid sina visitationer »en stor åtskillnad uti sättet till att undervisa och förhöra ungdomen i deras kristendoms stycken». Dessa olikheter ansågos leda till att »det gemena folket, som för sin tjänst och föda skull måste ifrån den ena orten till den andra flytta och fara och därvid ombyta lärare, kunna mer förhindrade än uppbyggde varda.» Efter grundliga förarbeten utkom 1689 den katekes, som kom att bära Svebilii namn. Den blev för lång tid framåt normerande för barnundervisningen. När tiden omsider var inne för en ny lärobok, den »Lindblomska katekesen» år 1810, behölls mycket av den syn, som burit upp föregångaren.

1820 prästvigdes en värmlandsson vid namn Lars Johan Alsterblad. Under närmast följande åren tjänstgjorde han som biträde åt sin fader, vilken var kyrkoherde i Kroppa. Enligt vad handlingarna rörande prästmötet i Karlstad 1881 uppgiva² skulle det närmast ha varit faderns önskan, som bestämt sonens val av levnadsbana. Att han i varje fall stod rätt frågande inför katekesen och uppgiften att undervisa efter den — det

gällde nu den lindblomska — antyder en vers, som han skrivit på pärmens insida till ett exemplar av denna, förvarad i Karlstads stiftsbibliotek.

Alsterblad kände sig synbarligen inte belåten med den nya katekesen.³ Det är intressant att iakttaga på vilka punkter det skar sig. Antydningar härom ge de talrika anteckningar, som han infört på interfolierade utrymmen i sitt exemplar.

Där det i boken talas om vad katekesen är, har Alsterblad under rubriken »Catecheser» antecknat om hurusom Augustinus utgav sin, benämnda *De rudibus catechesandis* samt att Karl den store befallt, att en kateketisk lärobok skulle utgivas. Denna utkom under 800-talet i Weisenberg på saxo-frankiska språket av Gottfried. Den innehöll dekalogen, symbolum och *Oratio dominica* samt kallades *Cathechesis Theodicea*. Här finner Alsterblad även plats för uppgiften, att kateketerna Hugo och Bruno voro de första, som började använda den »eromatiska» formen i nämnda läroböcker, vilket skedde på 1100–1200-talen. Vidare skrev ärkediakonen Christoffer i Uppsala 1457 en utläggning över Credo, Herrens bön och Ave Maria.

Naturligtvis är det antecknat om Luthers lilla och stora katekes 1529, den förra utkommen vid årets början, den andra i oktober. Lilla katekesen antogs till allmän lärobok först vid Uppsala möte. Olaus Petri utgav 1529 en katekes, som innehöll de tre första huvudstyckena. Han utgav 1530 en ny katekes tillika med sin postilla.

Beträffande Luthers stora katekes är antecknat, att den 1667 blev översatt av Rudbäck samt 1677 antagen till lärobok vid undervisningen. Samtidigt har tillfogats, att femte huvudstycket tros vara författat av superintendenten Knipstronius i Pommern.

Under »lithurgiska oväsendet» förbjödos Luthers katekeser. Kloster-Lasse utgav en. En annan utkom, som det sades författad av Karl IX eller hans hovfolk. 1652 utgav Johan Matthiae och 1663 Therserus katekeser, som blevo förbjudna. Biskop

Spegels förklaring över Luthers katekes utkom 1686, ärkebiskop Svebilii katekes »1695, 89 eller 90».

Alsterblads katekeshistorik avslutas med anteckningen, att Svebilii dog 1700 samt att en ny översedd upplaga av hans katekes utgavs 1811 av ärkebiskop Lindblom.

Nu är frågan: Har Alsterblad verkligen i allmänhet delgivit sina konfirmander den omfattande katekeshistoria, som dessa antecknade »stolpar» angiva? Eller ha de blott använts vid något speciellt tillfälle, t.ex. vid någon kateketisk övning? Det är naturligtvis svårt att avgöra vilket. Tendensen att i st.f. det ortodoxa läromaterialet draga in och röra sig med »lärt stoff» inför åhörare och församling röjes just icke så sällan hos upplysningspåverkade »Lärare». Hos Alsterblads biskop Olof Bjurbäck är den ganska påtaglig — mitt under hävdande av evangeliets enkelhet och polemik mot tillgjord ortodox lärotrohet.⁴ Nog tycker man det är ganska mycket i Alsterblads anteckningar, som var föga nödvändigt för den kyrkliga allmänbildningen, måste ha gått över elevernas horisont och just därigenom verkar pedagogiskt valhänt. Att den kyrkliga undervisningen handlades grundligt under den gamla enhetskulturrens tid är emellertid ett känt faktum.⁵ Vi få väl därför antaga, att citerade historik verkligen utgjort ett allmänt inslag i Alsterblads undervisning på sina kyrkliga förhör.

Men det var mycket mera därtill som denne präst ville ha med, åtminstone såsom egen utgångspunkt. Här följer en avdelning anteckningar om kateketik och olika lärometoder.

Kateketik, antecknar han, är en vetenskap, som uppger regler för moralisk bildning. Subjektivt innebär detta en färdighet hos varje subjekt att efter kända regler anställa katekisation. Objektivt innefattar det ett systematiskt föredragande av dessa regler.

Katekesens form är antingen erotematisk, d.v.s. framställd i frågor, eller tetisk, bestående av moralsatser, eller amforistisk, utgjord av en sammanställning av läror.

Med lärometod menas konsten att meddela kunskaper åt andra. Den kan vara *scientifik*, då den uppstiger till de yttersta lagarna och grunderna för ordning, eller *populär*, då den icke behöver stiga så högt.

Med erotematisk metod avses ett växlande samtal mellan lärare och lärjunge. Den kan kallas sokratisk, när de redan meddelade kunskaperna efterfrågas för att nya begrepp må utvecklas ur det redan i minnet uppfattade, och kateketisk, då endast de i minnet bevarade lärosatserna efterfrågas. Avslutningsvis antecknar Alsterblad: »Catechetik delas uti acroamatisk s. *scientifik* och Erotematisk s. *populair*, som delas i Socratisk s. *dialogisk* och *cateketisk*.»

Såsom redan framgått betonar Alsterblad det *moraliska* inslaget i det kateketiska stoffet. Kateketiken anger reglerna för *moralisk* bildning. Vi skola även finna i det följande, huru- som Alsterblad gärna söker få de dogmatiska satserna att glida över i en moraliserande tillämpning, som minner om det neologiska arvet från upplysningstiden. Dessa strävanden efter en mera »förandligad» eller spiritualiserande uppfattning än den ortodoxa kyrkoläran hade givetvis sin dubbla rot i både upplysning och pietism, vilka här kommo att verka i samma upplösande riktning. På frågan: »Hwad är Catechesen?» svarar den lindblomska läroboken: »Catechesen är en korrt underwisning om nödiga stycken, som höra till wår Christendom, föreställd i Frågor och Swar.»

Belägg för vad nyss sagts beträffande moraliserande kontra ortodox religiös syn finna vi i anteckningen till »Den Sednare Taflan»: ⁶ »Sednare taflan kan af den naturliga menniskan uppfyllas. Dessa bud kallas *justitia civilis*.»

Till »Döpelsens Sakrament» ⁷ har Alsterblad antecknat, att benämningen sakrament, som började användas på Tertulliani tid, betydde militärisk ed, även en hemlighetsfull handling. Det kunde betyda en penningssumma, som nedsattes, då två kämpade och som uppbars av segraren. Benämningen brukas,

tillägger Alsterblad, först i slutet av andra och början av tredje seklet. Alsterblad omnämner ävenledes, att proselytdop av somliga antages ha existerat hos judarna före Johannes.

Sakramentet i fråga innebär alltså ett tecken, som bestyrker Guds Ord. Följande moment betonas: 1) Där är ett synligt element, 2) vidare något osynligt och andligt, som är förenat med det synliga, 3) dopet är omedelbart förordnat av Gud, 4) det försäkrar om sällhet förenad med dess rätta begående, 5) det skall äga bestånd.

I läroboken förklaras döpelsen bestå av tvenne inslag, ett jordiskt och ett himmelskt, samt avbilda »en andelig rening ifrån all syndens smitta».⁸ Härtill har Alsterblad kompletterat med förklaring, att dopet innebär mänsklighetens invigning till andligt liv. Det synliga dopet förklaras endast vara en avbild av det »väsentliga och osynliga». Det i döpelsen mötande Ordet säges utgöras av »det inre, de andeliga begreppen, de innehållna gudomliga sanningarna.» Här röjes tydligt den redan påtalade tendensen hos Alsterblad att få katekesstoffet på glid i moraliserande eller pietiserande riktning. Till n:r 309:⁹ »Är Döpelsen nödig?», vilken fråga katekesen besvarar med »Ja», antecknar Alsterblad; »Necessitas Praecepti vel medii —, emedan det skulle involvera förakt och lättsinnighet att uraktlåta döpelsen. Vi kallas äfven derigenom till christelig uppfostran och pligter.» N:r 312: »Hur verkar Döpelsen, hos oss, syndernas förlåtelse?» på vilket läroboken svarar: »Då Christi rättfärdighet, som tillegnas oss i dopet, upplifvar vårt hjerta till fast tro och beständig tillväxt i helgelse», kompletterar Alsterblad med framhållande av att människan måste betraktas såsom genom döpelsen delaktig av Guds allmänna nåd, som verkar till hennes salighet. Innebörden av syndaförlåtelsen i dopet är, säger han, att Guds nåd verkar hos de nydöpta till salighet. Från Alsterblads sida måste detta uppfattas såsom en medveten gensaga mot katekesens svar på frågan n:r 311: »Hwilka äro de saliga förmoner, som oss förlänas ige-

nom Döpelsen?» Lärobokens svar lyder ju: »Syndernas förlåtelse, frälsning från döden och djefwulen, samt ewinnerlig salighet.» Alsterblad har icke känt sig kongenial med den lindblomska katekesens lära om dopet. Någon särskild sakramental nåd vill han icke lämna rum för. Syndaförlåtelse kan han icke heller tänka sig såsom ingående här. Även om exorcismen anser han sig böra lämna en extra förklaring. Därmed menades icke, säger han, att barnen stodo under djävulens välde, utan blott en önskan, att det onda i världen ej skall äga något välde över den döpte.

På tal om Döpelse-förbundet¹⁰ är antecknat, att dopet föreställes såsom ett förbund mellan människan och Gud. Och till nästföljande stycke om dopets förpliktelser påminner han om att nödvändigheten av att uppfylla de kristna plikterna icke är en följd av våra behov av medmänniskors hjälp eller av samhällsinrättningen eller av begär och hopp om timligt anseende och jordisk lycka. De kristna plikterna måste nödvändigt uppfyllas i och för sig. Det goda måste uppfyllas och älskas för och i sig själv. Såsom följder eller blomständigheter kunna så andra motiv anses som goda, även om de i sig själva äro låga. Kärleken till Gud är enda principen för kristlig dygd.

Till s. 115, där det i katekesen talas om nattvarden, varav den består o.s.v., är antecknat, att andligt ätande och drickande kan sägas vara det sätt varpå människan åter kommer i förening med Gud. Vilket moment denna anmärkning närmast syftar till är svårt att avgöra. Tydligen är emellertid Alsterblads avsikt att framhäva det »andliga» i nattvarden. Frågan n:r 353:¹¹ »Huru är det möjligt, att Christus kan gifwa oss sin Lekamen och Blod?», vilken besvaras med hänvisning till att »För Gud är ingen ting omöjligt» etc., kompletteras med: »Det öfvernaturliga i nattvarden måste njutas på ett öfvernaturligt sätt, fast genom lekamliga symboler.» Och n:r 355:¹² »Till hvad ända hafver Christus stiftat Nattvarden?» besvaras av den fli-

tigt anteckningsskrivande prästen med dessa få ord: »Ändamålet med nattvarden är Upplifvandet af andeligt lif.»

Katekesens 256. fråga lyder: »Hvad nytta hafwe wi af Herrans Nattward, när wi den wärdigt begå?»¹³

Härtill svarar läroboken: » 1. Warder wår tro deraf styrkt och försäkrad om syndernas förlåtelse; 2. Warde wi förenade med Christo, så att Han blifwer i oss, och wi i Honom; 3. Stadfästes wårt hopp om uppståndelsen till ewinnerligt lif; och 4. uppmuntras wi att efterfölja wår Frälsare, i kärlek till Gud och till hwarandra inbördes.»

Härtill antecknar Alsterblad: »Sättes andra momentet först, såsom hufwudmoment, hvaraf de andra följa.»

Av Alsterblads anteckningar ha vi nu endast en liten notis kvar. Den gäller uppståndelsen. Om detta ämne har han tillfogat upplysningen, att därmed menade hebréerna, att en avliden återkom från Scheol, det rum, där de döda uppehöll sig och vilket skulle ligga under havet.

Av märkligare art är väl icke det lilla dokument vi här studerat från tidigare 1800-talets kyrkliga fostran. Men sitt intresse kan det ha som vittnesbörd om hur man på sina håll undervisade i det viktiga kristendomsämnet.

¹ Se t.ex. B. R. Hall, Johannes Rubeckii katekesutveckling, s. 2 ff (Särtryck ur Kyrkohist. årsskr. 1919).

Jämför därjämte till det följande Historisk-kritisk utredning angående Luthers lilla katekes (Meddelanden från kungl. katekesnämnden III) Sthlm 1917, C. A. Bergström, I Katekesfrågan I. Historiskkritisk belysning. Upps. 1912, E. Leufven, Parallelltexter till 1810 års katekes. Upps. 1926, S. Kjällström, Vår första lutherska katekes och dess översättare (Kyrkohist. årsskr. 1931) och H. Pleijel, Den svenska söndagsskolan i historiskt perspektiv (Sv. teol. kvart. skr. 2, 1951).

² S. 51.

³ Om liknande kritik vid 1811 års prästmöte i Karlstad se Hedlund, Kyrkolivet i Karlstads stift under 1800-talets förra hälft, s. 164.

⁴ Se t.ex. Bjurbäck, Jesus Christus eller dess gudom etc. Karlstad 1820.

⁵ Se t.ex. undertecknads Kyrkolivet i Karlstads stift under 1800-talets förra hälft, s. 166 f. samt dens. Kristen folkundervisning före folkskolestadga och väckelse (Hagfors Tidning 21/9, 28/9, 3/10, 10/10, 12/10 1950).

⁶ S. 36.

⁷ S. 104.

⁸ s. 105.

⁹ S. 106.

¹⁰ S. 109.

¹¹ S. 116.

¹² S. 116.

¹³ S. 117.

Hymner.

Fritt återgivna av *Birgit Lange*.

Herre Krist, i mörkrets värld
är ditt ljus den klara stjärna.
Må din kraft bli mig beskärd
och ditt ord jag följa gärna.
Tryggt ditt löfte, mild din hand —
du kan all min värme tända
och vad helst som än må hända
föra mig mot fridens land.

Du min lycka, du min ro!
Må jag söka, må jag finna
kärlek, Herre, och den tro
som skall världen övervinna.
Må jag knytas fast till dig,
varje dag i tjänst allena
hos din Hjälpare, den rena
sanning, som är liv för mig.
(519)

*

Gud, skall allt liv förödas och förtvina!
Låt än din stjärna genom natten skina!
Återvänd, fräls oss, gör oss till dina,
mäktige konung.

Se, i vårt hjärta stinga vantrons frågor;
fienderna storma fram i vilda vågor;
vredens dag hotar, världen står i lågor.
Skydda oss, Herre.

Du ger oss hjälp, din Hjälpare är nära.
Forna vapen splittras — han skall oss lära
smida bättre svärd och seger beskära,
ge oss sin styrka.

Hjälp oss fördriva fiendernas skara.
Giv dem din sanning, avvärj deras fara.
Skänk jorden frid, o Gud, och bevara
kommande släkten.

(179)

*

O Mästare, jag längtar
att tjäna dig igen.
Förbliv mig alltid nära,
min Herre och min vän.
Jag skall ej frukta faran,
om du bredvid mig står.
Jag skall ej mer förvillas,
när dig jag följa får.

Låt mig din närhet känna,
ty världen är mig när.
Dess bländverk äro många,
var dag jag frestad är.
Och fienden är nära;
inom mig själv han bor.
Träd närmare, o Herre;
min maktlöshet är stor.

Låt mig din stämma höra,
dess klara, rena ljud.
Den lyfter mig ur stormen
och ger mig stillhet, Gud.

Den ger mig håg att kämpa
för dig, du hövding god.
Den ger mig mod att leva
och inför döden mod.

Du har ju lovat, Herre,
åt dem som gå din stig
att i ditt goda rike
få dela allt med dig.
Så led mig, stöd mig, drag mig
och uppehåll mig än.
Från dig är all min styrka,
min Frälsare och vän.
(360)

*

Ditt är verket, o Gud, som sker
fördolt under seklens lopp.
Ditt är kärlekens verk, och till dig
står ännu hela vårt hopp.
Närmare, närmare kommer
den stund som vi vänta förvisst,
när den pinade jorden skall nås av din frid
och din härlighet, Herre Krist.

Från öst till väst, från syd till nord
gå dina utvalda bud,
förkunna din heliga vilja
och bringa ditt löfte, Gud.
Så hören budet, ni länder,
låten portarna upp till sist. —
Må vi höra och glädjas och snart låta upp
för din härlighet, Herre Krist.

Vad kan man göra för din sak?
Kan väl en mänska förstå
Gudens väg till försoning och fred,
som vi en gång finna må?
Kunna vi påskynda stunden,
den stund som skall komma förvisst,
när vår längtande jord skall besegras av dig
och frälsas av dig, Herre Krist?

Konung, förläna oss styrka
att gå fram med ditt banér!
Sanningen är din handgångne man
och skall hjälpa oss alltmer.
Lär oss att redligen kämpa
mot lögn och falskhet och list,
och vårt hotade släkte skall vinna din frid —
i sannfärdighet — Herre Krist.

All vår strävan är intet värd,
om den sker mot livets lag.
Dåraktigt är det att hoppas
på skörd före mognadens dag.
Men ständigt närmare kommer
den stund som vi vänta förvisst,
då den blödande jorden skall nås av din frid
och din härlighet, Herre Krist.

(177) (Numren avse BBC:s Hymn Book.)

Innehåll: *M. Magnusson*, Text och texttolkning, sid. 1.
O. Hedlund, Bidr. t. kyrkl. pedagogiken, sid. 5. *B. Lange*,
Hymner, sid. 13.

EREVNA: Utgivare: H. Odeberg, Box 91 Lund. Postgiro
27 11 04 Erevna, Lund. Pren.avg. 5:- kr.

Lund 1952. Carl Bloms Boktryckeri A-B.

Med detta nummer följer som bilaga: ett inbetalningskort.

Falkenberg 2002. KEGs.